گفت‌وگو

پرویز مظلومی، سرمربی اسبق استقلال در گفت‌وگو با «ایران»:

حذف نمایندگان ایران در آسیا پیام خطرناکی دارد

پریسا غفاری/ شکست در مرحله یک‌هشتم نهایی لیگ قهرمانان آسیا، حذف سپاهان و استقلال تهران بیش از آنکه به خود تیم‌ها لطمه بزند، به فوتبال ایران صدمه زد؛ باختی که هیچ‌یک از هواداران آن را فراموش نمی‌کنند و منتظر یک پاسخ قاطع از مدیریت و فدراسیون هستند که چه بر سر فوتبال آمده است.

پرویز مظلومی، سرمربی اسبق تیم استقلال، در گفت‌وگو با «ایران» می‌گوید: «فوتبال باشگاهی ما به یک خانه‌تکانی اساسی نیاز دارد؛ از مربیانی که با لابی و جنجال روی نیمکت‌ها می‌نشینند تا مدیرانی که فقط به دنبال عکس یادگاری با ستاره‌ها هستند.»

او با اشاره به حذف تیم‌های استقلال تهران و سپاهان اصفهان در مرحله یک‌هشتم نهایی لیگ قهرمانان آسیا مقابل تیم‌های درجه چندم تأکید می‌کند: «لیگ ما افت بسیاری کرده است. در جدول رده‌بندی وقتی به امتیازهای تیم‌های مدعی نگاه می‌کنیم، هیچ‌یک حتی نصف امتیازهای ممکن از ۲۱ بازی را هم نگرفته‌اند. فوتبالی که زیرساخت و تیم‌های پایه ندارد، دیگر در لیگ خودش هم حرفی برای گفتن نخواهد داشت، چه برسد به لیگ‌های آسیایی. بیایید کمی صادقانه حرف بزنیم؛ فوتبال ایران از فوتبالی شکست خورد که تا همین چند سال پیش فوتبال باشگاهی‌اش در نقشه آسیا جایی نداشت. ما سال‌ها پشت این بهانه قایم شده‌ایم که پول نداریم، اما امسال چه؟ امسال که استقلال، سپاهان و تراکتور بازار نقل‌وانتقالات را منفجر کردند چه بهانه‌ای داریم؟ دیگر بحث پول مطرح نیست؛ بحث فکر است، بحث مدیریت است. الحسین اردن با تکیه بر نظم، دوندگی و شناخت دقیق از نقاط ضعف مربی پرادعای استقلال، ما را از دور رقابت‌ها خارج کرد. آنها فوتبال بازی کردند و ما فقط ستاره‌های گرانقیمت را در زمین راه بردیم. این یک پیام ترسناک برای ماست.» سرمربی اسبق استقلال همچنین از «خواب خرگوشی» فوتبال ایران صحبت می‌کند: «از روزی که استادیوم‌های ایران متروکه شد و به جای آکادمی به دلال‌ها اعتماد کردیم، از زمانی که مربیان و بازیکنان درجه چندم خارجی را با قراردادهای نجومی آوردیم و به آنها اجازه دادیم با سرنوشت تیم‌هایمان بازی کنند، فوتبال ایران مسیر افولش را آغاز کرد؛ فوتبالی که هر روز ضعیف‌تر می‌شود و تبعات آن به تیم ملی هم می‌رسد. ما در خواب خرگوشی هستیم و دلخوش به رفتن به جام جهانی.» مظلومی با انتقاد از سرمربی استقلال ادامه می‌دهد: «از اول با آوردن ریکاردو ساپینتو اشتباه بزرگی کردیم؛ انتخابی که با توجه به سابقه قبلی او در استقلال غیرمنطقی به نظر می‌آمد. کاش کمیته فنی باشگاه آن‌قدر قدرتمند و صاحب‌نظر بود که مدیریت اجازه دخالت در انتخاب سرمربی را نداشت. مشاوره‌های غلط دلالان باعث شد مربی و تعدادی بازیکن درجه چندم به این تیم بزرگ راه پیدا کنند. برخی نیز مدعی هستند برکناری ساپینتو کار اشتباهی بود، اما معتقدم اگر او به قهرمانی در لیگ نزدیک شد، به دلیل عملکرد ضعیف تیم‌های حاضر در این فصل بود؛ چون همه تیم‌ها حتی نصف امتیازها را هم نگرفته‌اند. اگر استقلال در جام حذفی هم باقی مانده، به خاطر این است که تیم‌های مطرحی چون تراکتور تبریز، پرسپولیس تهران و سپاهان اصفهان حذف شده‌اند.»

یادداشت

اصغر مدیرروستا
مربی فوتبال

جایگاه از دست رفته باشگاه‌ها

آنچه این روزها در فوتبال باشگاهی ایران می‌بینیم، دیگر یک ناکامی ساده یا یک نتیجه بد نیست؛ بلکه نشانه‌ای روشن از بحرانی عمیق در ساختار فوتبال کشور است. شکست دو باشگاه پرطرفدار یعنی استقلال تهران و سپاهان اصفهان مقابل تیم‌های الحسین اردن و الاهلی دوحه در رقابت‌های لیگ قهرمانان آسیا، آیینه‌ای بود که واقعیت عریان فوتبال ما را نشان داد. باید این حقیقت را پذیرفت که ما دیگر بزرگ آسیا نیستیم؛ فوتبال ایران امروز حتی برای نفس کشیدن هم با دشواری روبه‌رو است.

یکی از مهم‌ترین نشانه‌های این افول، تغییر سطح رقابتی است که فوتبال ایران مقابل آنها شکست می‌خورد. در سال‌های گذشته، حذف تیم‌های ایرانی برابر باشگاه‌هایی مانند الهلال، النصر یا تیم‌های قدرتمند ژاپنی و کره‌ای اتفاقی بود که تا حدی می‌شد آن را با تفاوت امکانات و قدرت مالی توجیه کرد. این باشگاه‌ها توانسته‌اند ستاره‌های بزرگی مانند کریستیانو رونالدو و نیمار را جذب کنند و طبیعی است که فاصله فنی ایجاد شود. باید صادقانه گفت که در شکل‌گیری این شرایط همه عوامل نقش داشته‌اند، اما سهم مدیران از همه بیشتر است. البته نمی‌توان نقش برخی مربیان را هم نادیده گرفت؛ مربیانی که بدون داشتن توانایی لازم تنها با ادعا یا با کمک روابط و لابی و گاهی نقش دلالان روی نیمکت تیم‌ها می‌نشینند.

در مقابل، مربیانی هم هستند که توانایی کار دارند اما به دلیل نبود زیرساخت‌ها و امکانات مناسب با مشکلات فراوانی روبه‌رو می‌شوند. اینجاست که یک سؤال اساسی مطرح می‌شود: چگونه تیمی مانند الاهلی قطر با بودجه‌ای محدودتر و جایگاهی پایین‌تر در جدول لیگ داخلی خود می‌تواند سپاهان را حذف کند؟ پاسخ روشن است؛ مشکل فوتبال ایران صرفاً کمبود پول نیست. مشکل اصلی سوءمدیریت منابع و نبود یک استراتژی فنی مشخص است. پولی که باید صرف توسعه آکادمی‌ها، ایجاد زیرساخت‌ها و برنامه‌های بلندمدت بازیکن‌سازی می‌شد، اغلب برای جذب بازیکنانی هزینه شده که در روزهای سخت کمترین کارایی را دارند. نتیجه چنین رویکردی چیزی جز کاهش کیفیت فنی فوتبال ایران و از دست رفتن جایگاه آن در سطح آسیا نیست.

«ایران» دلایل حذف نمایندگان باشگاهی فوتبال کشورمان در رقابت‌های آسیایی را بررسی می‌کند

ناکامی مطلق نجومی بگیرها

سینا حسینی / حذف دو نماینده از سه نماینده فوتبال باشگاهی ایران در رقابت‌های آسیایی، بار دیگر واقعیتی تلخ را پیش روی فوتبال کشور قرار داد؛ حقیقتی که نشان می‌دهد باشگاه‌های ایرانی با وجود صرف هزینه‌های قابل توجه، هنوز از دستیابی به موفقیت پایدار در سطح قاره فاصله زیادی دارند. تکرار نتایج ضعیف در سال‌های اخیر نشان می‌دهد مشکل فوتبال باشگاهی ایران صرفاً فنی یا مقطعی نیست، بلکه ریشه در نوع سیاست‌گذاری، مدیریت و برنامه‌ریزی باشگاه‌ها دارد. نگاهی به عملکرد نمایندگان ایران در رقابت‌های قاره‌ای، به‌ویژه در چهارچوب مسابقاتی مانند لیگ قهرمانان سطح دو آسیا، نشان می‌دهد که باشگاه‌های ایرانی بیشتر به دنبال راه‌حل‌های کوتاه‌مدت بوده‌اند. مدیران باشگاه‌ها اغلب موفقیت را در جذب بازیکنان و مربیان خارجی با هزینه‌های بالا جست‌وجو می‌کنند؛ رویکردی که نه‌تنها تضمینی برای موفقیت ایجاد نکرده، بلکه در بسیاری از موارد موجب افزایش فشار مالی و بی‌ثباتی مدیریتی نیز شده است.

در مقابل، بسیاری از باشگاه‌های متوسط آسیایی- به‌ویژه در منطقه غرب قاره- با بودجه‌هایی به‌مراتب کمتر، اما با برنامه‌ریزی دقیق‌تر و ساختار حرفه‌ای‌تر، توانسته‌اند نتایج بهتری کسب کنند. این باشگاه‌ها با تکیه بر سیستم‌های آکادمی، ثبات در کادر فنی و مدیریت علمی منابع مالی، مسیر توسعه تدریجی را انتخاب کرده‌اند؛ مسیری که در نهایت به رقابت‌پذیری بیشتر در سطح قاره منجر شده است.

یکی دیگر از مشکلات اساسی فوتبال باشگاهی ایران، نبود ثبات مدیریتی و تغییرات مکرر در سطح مدیریت و کادر فنی است. این بی‌ثباتی باعث می‌شود پروژه‌های فنی باشگاه‌ها پیش از رسیدن به مرحله بلوغ متوقف شوند. در چنین شرایطی، تیم‌ها هر فصل با رویکردی تازه و بدون تداوم برنامه‌های قبلی وارد رقابت‌ها می‌شوند و طبیعی است که در برابر باشگاه‌هایی که سال‌ها بر اساس یک برنامه مشخص حرکت کرده‌اند، دچار ضعف ساختاری شوند.

از سوی دیگر، ضعف در زیرساخت‌های حرفه‌ای، از جمله در حوزه استعدادیابی، آکادمی‌های پایه و مدیریت علمی باشگاه‌ها، سبب شده است فوتبال ایران نتواند از ظرفیت‌های داخلی خود به‌درستی بهره ببرد. در حالی که بسیاری از باشگاه‌های موفق آسیایی بخش قابل توجهی از ترکیب خود را از بازیکنان پرورش‌یافته در آکادمی‌های باشگاهی تأمین می‌کنند، باشگاه‌های ایرانی همچنان وابستگی زیادی به نقل و انتقالات پرهزینه دارند. پیامد طبیعی این روند، کاهش قدرت رقابت نمایندگان ایران در سطح قاره و در نهایت کاهش سهمیه فوتبال ایران در مسابقات آسیایی است؛ موضوعی که زنگ خطری جدی برای آینده فوتبال باشگاهی کشور به شمار می‌رود. اگر اصلاحات ساختاری در مدیریت باشگاه‌ها، نظام مالی و برنامه‌های توسعه‌ای صورت نگیرد، احتمال تکرار این ناکامی‌ها در سال‌های آینده نیز بسیار بالا خواهد بود.

در مجموع، تجربه سال‌های اخیر نشان داده است که موفقیت در فوتبال آسیا تنها با صرف هزینه‌های سنگین به دست نمی‌آید. آنچه باشگاه‌های ایرانی بیش از هر چیز به آن نیاز دارند، تغییر در نگاه مدیریتی، حرکت به سمت برنامه‌ریزی بلندمدت، تقویت زیرساخت‌های فنی و اعتماد به سیستم‌های توسعه بازیکن است؛ مسیری که اگرچه زمانبر است، اما تنها راه خروج از چرخه ناکامی‌های تکراری در رقابت‌های قاره‌ای محسوب می‌شود.

رسول کربکندی، دروازه‌بان سابق تیم ملی در گفت‌وگو با «ایران»:

پول‌پاشی باشگاه‌ها بلای جان فوتبال ایران شده است

برای عبور از این برزخ به برنامه‌ریزی بلندمدت نیاز داریم

عکس: باشگاه استقلال

مهری رنجبر/ حذف استقلال تهران و سپاهان اصفهان از رقابت‌های لیگ قهرمانان آسیا بار دیگر زنگ خطر را برای فوتبال باشگاهی ایران به صدا درآورد؛ اما مدیران این حوزه هیچ پاسخ شفافی درباره عملکرد ضعیف خود به افکار عمومی ارائه نکرده‌اند. رسول کربکندی، مربی سابق تیم ذوب‌آهن اصفهان، عقب‌گرد فوتبال ایران را به نبود برنامه‌ریزی و تعطیلی بازیکن‌سازی نسبت می‌دهد. البته نباید از نقش پررنگ دلال‌ها نیز غافل شد. اگرچه چند سالی است که قراردادهای میلیاردی در فوتبال ایران بسته می‌شود، اما کربکندی این مسأله را بلای جان فوتبال ایران می‌داند؛ درست برخلاف کشورهای دیگر که پول به اهرم پیشرفت فوتبال تبدیل شده است. فوتبالی که تا چند سال پیش سرآمد آسیا بود، اکنون چنان پسرفت کرده که بعید نیست حتی مقابل تیم‌های درجه دو و سه آسیا نیز دچار چالش شود.

چرا فوتبال ایران به جایی رسیده که استقلال و سپاهان مقابل تیم‌های درجه دو آسیا هم حرفی برای گفتن ندارند؟

به این دلیل که در فوتبال ما برنامه‌ریزی وجود ندارد و از حرفه‌ای‌گری تنها پرداخت‌های کلان باقی مانده است. در فوتبال ایران خبری از بازیکن‌سازی نیست. بی‌توجهی به مربیان پایه بیداد می‌کند و آنها حق و حقوق مناسبی دریافت نمی‌کنند. در حالی که مناطق محروم بیشترین استعدادها را دارند، بسیاری از بازیکنان مستعد به دلیل نداشتن تمکن مالی و ضعف اقتصادی خانواده‌های‌شان جایی در فوتبال پیدا نمی‌کنند. در مقابل، بازیکنانی از خانواده‌های مرفه در ترکیب تیم‌ها قرار می‌گیرند که الزاماً استعداد خاصی ندارند، اما به واسطه پولی که به مربی یا باشگاه می‌دهند همچنان بازی می‌کنند. در فوتبال فعلی ایران به ندرت ستاره‌ای پیدا می‌شود؛ در واقع فوتبال ایران ستاره تعیین‌کننده‌ای ندارد.

یعنی پول بلای جان فوتبال ایران شده است؟

پول در بسیاری از کشورها باعث پیشرفت فوتبال شده، اما در ایران به عاملی برای تخریب آن تبدیل شده است. پول زیادی در فوتبال ایران وجود دارد، اما فوتبال درخشان و پیشرفته‌ای دیده نمی‌شود. این یک هشدار جدی برای فوتبال ماست. به همین دلیل تیم‌های باشگاهی ایران که زمانی رقبای آسیایی به گرد پای‌شان هم نمی‌رسیدند، اکنون از پس تیم‌های درجه دو آسیا برنمی‌آیند. کم‌کم از آن فوتبال سرآمد چیزی باقی نمی‌ماند و به همین دلیل است که حدود ۵۰ سال است تیم امید ایران رنگ المپیک را ندیده است.

چرا چنین وضعیتی به وجود آمده است؟

علاوه بر اینکه بازیکن‌سازی نداریم، مدیران باشگاه‌ها نیز اغلب با رابطه و بدون تخصص ورزشی به این سمت‌ها رسیده‌اند. برخی از آنها برای حفظ موقعیت خود زیر سلطه دلال‌ها قرار می‌گیرند و در نتیجه دلال‌ها در عمل فوتبال را هدایت می‌کنند. نقش دلال‌ها در تصمیم‌گیری‌های فوتبال بسیار پررنگ شده است. وقتی دلالی پنج یا شش بازیکن را به یک باشگاه می‌آورد و در قرارداد آنها بندی می‌گنجاند که در صورت تبدیل بازیکن به ستاره بتواند به‌راحتی قرارداد را فسخ کند، در واقع اختیار آن بازیکنان را در دست می‌گیرد. قرارداد فوتبالیست‌ها ـ چه بازیکنان و مربیان خارجی و چه ایرانی ـ اصولاً حرفه‌ای نیست. دلال‌ها با گنجاندن بندهای خاص در قراردادها اختیار جابه‌جایی آنها را در دست می‌گیرند تا هر زمان که خواستند آنها را منتقل کنند.

با این شرایط فوتبال باشگاهی ایران در مسیر سقوط قرار دارد.

فوتبال ایران با این وضعیت به سرعت در حال عقب‌گرد است. نه تنها فوتبال، بلکه فوتسال هم شرایط چندان مطلوبی ندارد. وقتی کشوری مانند اندونزی که پیش‌تر جایگاه مهمی در فوتسال آسیا نداشت، ژاپن را شکست می‌دهد و در فینال مقابل ایران قرار می‌گیرد و کار را برای تیم ملی فوتسال ایران دشوار می‌کند ـ به‌طوری که بازی به ضربات پنالتی کشیده می‌شود و تنها تجربه بازیکنان ما باعث قهرمانی می‌شود ـ این وضعیت چه معنایی دارد؟ اگر فوتبال ایران در مسیر درستی حرکت می‌کرد، جای نگرانی نبود؛ اما اکنون من هیچ چشم‌انداز روشنی برای آن نمی‌بینم. با ادامه این روند ممکن است به جایی برسیم که فوتبال ما حتی مقابل تیم‌هایی مانند افغانستان و تاجیکستان نیز دچار مشکل شود.

تنها نماینده باقی‌مانده ایران در لیگ قهرمانان آسیا تراکتور است. شرایط این تیم را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

تراکتور تبریز نسبت به بسیاری از تیم‌های دیگر هنوز بازیکنان خارجی خوبی دارد. البته تلاش بازیکنان تراکتور بیشتر برای دیده شدن در آسیا و فراهم کردن فرصت انتقال به تیم‌های بزرگ‌تر است؛ زیرا بازی‌های آسیایی پخش مستقیم دارد. بنابراین آنها با کمترین هزینه به دنبال موقعیت بهتر هستند؛ وگرنه از این تیم در لیگ برتر بازی چندان چشمگیری دیده نمی‌شود.

نکته مهم این است که سه تیم استقلال، سپاهان و تراکتور در آسیا، همراه با پرسپولیس تهران و گل‌گهر سیرجان، از مدعیان لیگ فوتبال ایران هستند و در جدول رده‌بندی اختلاف امتیازی بسیار کمی دارند.

زمانی که من سرمربی ذوب‌آهن بودم برای دوره مربیگری «سولیداریتی» به سوئیس رفتم؛ جایی که بهترین مربیان فوتبال جهان حضور داشتند. اما اکنون چنین شرایطی در ایران وجود ندارد. امروز در فوتبال ایران تقریباً خبری از تیم‌سازی نیست. با وجود هزینه‌های سرسام‌آور، تیم‌های مطرح و مدعی اغلب بازیکنان مؤثر و هماهنگ ندارند. این روزها تیم‌ها بیشتر دنبال نام‌های بزرگ هستند، نه بازیکنانی که با یکدیگر هماهنگ باشند و برای کار گروهی آماده شوند. بازیکنان به جای بازی تیمی بیشتر به شکل انفرادی بازی می‌کنند. در مقابل، تیم‌های معمولی مانند چادرملو اردکان که با هزینه پایین بسته شده‌اند و مربی جوانی دارند که ترکیب تیمش را خوب می‌چیند و حتی از بازیکنان خارجی هم عملکرد خوبی می‌گیرد، اگرچه بازیکنان گران‌قیمتی ندارند اما در خدمت تاکتیک و سیستم تیم هستند. چرا؟ چون دلال‌ها در آن نفوذ ندارند.

زیبایی فوتبال در کار تیمی است.

در لیگ ایران تیم‌هایی موفق هستند که کار گروهی انجام می‌دهند. تیم‌هایی که شاید چندان نامدار نباشند، اما با یک‌دهم هزینه تیم‌های مدعی، آنها را متوقف می‌کنند. انگیزه بازیکنان جوان برای دیده شدن و رسیدن به جایگاه بهتر نیز به این موفقیت کمک می‌کند.

از سوی دیگر، بازیکنان گران‌قیمت تیم‌های مدعی این روزها بیشتر به فکر حفظ سلامتی خود هستند. همین مسأله باعث شکست تیم‌های بزرگ می‌شود؛ زیرا بازیکن در نیم‌فصل دوم به جای بازی برای تیم، به فکر سلامت خود است تا فصل بعد قرارداد بزرگ‌تری ببندد. اگر امسال قراردادی ۱۰۰ میلیاردی دارد، می‌خواهد فصل بعد قراردادی ۲۰۰ یا حتی ۳۰۰ میلیاردی ببندد. در واقع نام‌های بزرگ و پول‌های کلان به تیم‌های مدعی ضربه می‌زند.

به همین دلیل نتایج لیگ قابل پیش‌بینی نبود؟

لیگ امسال یکی از دشوارترین لیگ‌ها بود و پیش‌بینی نتیجه هیچ مسابقه‌ای آسان نبود. جدول رده‌بندی حالت آسانسوری پیدا کرده است. هر هفته تیمی بالا می‌رود؛ امروز سپاهان می‌بازد یا مساوی می‌کند و عده‌ای خوشحال می‌شوند، اما فردا همان تیم‌هایی که از نتیجه سپاهان خوشحال بودند، شکست می‌خورند. در چنین شرایطی باید برای مربیان تیم‌های استقلال اهواز، خیبر خرم‌آباد و چادرملوی اردکان ایستاده کلاه از سر برداشت و دست زد؛ زیرا با کمترین هزینه تیم ساخته‌اند.

با این وضعیت فوتبال ایران به کجا می‌رسد؟

فوتبال ما آینده روشنی ندارد. نمونه عینی آن وحید هاشمیان است که وقتی سرمربی پرسپولیس شد تلاش داشت چهارچوب فوتبال آلمان را در این تیم پیاده کند، اما بازیکنان زیر بار آن نرفتند و به راحتی باعث کنار رفتن او شدند. در فوتبال امروز ایران سه یا چهار بازیکن می‌توانند به راحتی سرنوشت یک مربی را تعیین کنند. پرسپولیس با این مهره‌ها نتیجه مطلوبی نمی‌گیرد. با وجود پرداخت پول هنگفت به مربی، پس از برکناری او باید هزینه دیگری هم برای سرمربی جدید پرداخت شود. در مجموع فوتبال ایران در همه ابعاد با مشکلات فراوانی روبه‌روست.

با این شرایط نباید از تیم ملی در جام جهانی ۲۰۲۶ انتظار زیادی داشت؟

در سال ۱۹۹۸ که تیم ملی ایران برای اولین بار در جام جهانی حضور یافت، سهمیه مشترک آسیا و اقیانوسیه تنها یک تیم بود. اما اکنون با حضور ۴۸ تیم در جام جهانی، آسیا هشت و نیم سهمیه دارد و سهمیه اقیانوسیه نیز جدا شده است. بنابراین انتظار مردم برای صعود تیم ملی از مرحله مقدماتی چندان بی‌دلیل نیست.

راهکار عبور از این وضعیت چیست؟

فوتبال ایران برای عبور از این برزخ به برنامه‌ریزی بلندمدت نیاز دارد. کشورهایی مانند عربستان سعودی با وجود آن‌که تیم ملی بسیار قدرتمندی ندارند، با سرمایه‌گذاری گسترده پای ستاره‌های بزرگ جهان را به لیگ خود باز کرده‌اند تا هم به جوانان انگیزه بدهند و هم ورزشگاه‌ها را پر از تماشاگر کنند. همچنین با میزبانی جام جهانی در حال تقویت زیرساخت‌های فوتبال خود هستند. در مقابل، در فوتبال ایران بیشتر به امروز توجه می‌شود و آینده چندان در نظر گرفته نمی‌شود. در ایران بسیاری می‌خواهند هم‌زمان بکارند و درو کنند، در حالی که چنین رویکردی نتیجه‌بخش نیست. اکنون تنها پول‌های دولتی هزینه می‌شود؛ پول‌هایی که هیچ تناسبی با سطح واقعی فوتبال ما ندارد. از سوی دیگر، بازیکنان به دلیل نداشتن بیمه مناسب بیشتر به فکر حفظ سلامتی خود و بستن قراردادهای بهتر در فصل بعد هستند.

> اگر فوتبال ایران در مسیر درستی حرکت می‌کرد، جای نگرانی نبود؛ اما اکنون من هیچ چشم‌انداز روشنی برای آن نمی‌بینم

فوتبال ایران در قاره آسیا

زیر سایه سنگین قدرت سرمایه‌گذاری سعودی

محمدرضا رحیم‌پور/ در سال‌های اخیر، نمایندگان فوتبال باشگاهی ایران در رقابت‌های آسیایی، از جمله لیگ قهرمانان آسیا و نسخه‌های جدید «لیگ قهرمانان الیت» و «لیگ قهرمانان دو»، نتوانسته‌اند از عملکرد متوسط خود عبور کنند. از سال ۲۰۲۲ تا اوایل ۲۰۲۶، هیچ تیم ایرانی موفق به صعود به نیمه‌نهایی یا بالاتر نشده و اغلب در مراحل گروهی یا یک‌هشتم نهایی حذف شده‌اند. این ناکامی‌ها همزمان با موج عظیم سرمایه‌گذاری عربستانی، بویژه توسط «صندوق سرمایه‌گذاری عمومی عربستان» (PIF) که بیش از ۹۵۷ میلیون دلار برای جذب ستارگانی مانند رونالدو، نیمار و بنزما صرف کرده، اتفاق افتاده و توازن قدرت در آسیا بشدت تغییر کرده است.

فصل ۲۰۲۲ لیگ قهرمانان آسیا

در فصل ۲۰۲۲، پرسپولیس و استقلال به دلیل مشکلات مجوز حرفه‌ای حذف شدند و فولاد خوزستان پس از صعود از گروه با شکست ۱-۱۰ مقابل الهلال از دور رقابت‌ها کنار رفت. سپاهان هم با ۱۰ امتیاز در گروه خود سوم شد و صعود نکرد. فصل ۲۰۲۳-۲۴ با حضور سه نماینده ایران، باز هم ناکام بود و هیچ‌کدام نتوانستند به یک‌چهارم نهایی برسند؛ سپاهان با مجموع ۲-۶ در برابر الهلال حذف شد.

فصل ۲۰۲۳-۲۴ لیگ قهرمانان آسیا

در این فصل، سه نماینده ایران در این رقابت‌ها حضور داشتند. پرسپولیس با ۸ امتیاز و تفاضل گل صفر، به عنوان تیم دوم گروه E از صعود به مرحله یک‌هشتم نهایی بازماند. سپاهان در گروه C با ۱۰ امتیاز و تفاضل گل مثبت ۸، دوم شد و در مرحله یک‌هشتم نهایی با نتیجه مجموع ۲-۶ در برابر الهلال عربستان حذف شد. نساجی مازندران نیز با ۶ امتیاز و تفاضل گل منفی ۳، در جایگاه سوم گروه D ایستاد. نمایندگان ایران در مجموع ۱۸ بازی مرحله گروهی، ۲۴ امتیاز کسب کردند، اما هیچ‌کدام موفق به صعود به مرحله یک‌چهارم نهایی نشدند.

فصل ۲۰۲۴-۲۵ رقابت‌های جدید (نخبگان و ACL2)

با تغییر ساختار رقابت‌های آسیایی، پرسپولیس در «لیگ نخبگان» با کسب ۷ امتیاز و تفاضل گل منفی ۴ (۱ برد، ۴ تساوی، ۳ باخت) در رده نهم قرار گرفت و از مرحله گروهی حذف شد. استقلال، دیگر نماینده در این سطح، با ۹ امتیاز و تفاضل گل منفی ۱ (۲ برد، ۳ تساوی، ۳ باخت) در جایگاه ششم ایستاد و در مرحله یک‌هشتم نهایی با مجموع ۰-۳ مغلوب النصر عربستان شد. سپاهان پس از شکست در پلی‌آف لیگ الیت مقابل شباب الاهلی امارات، در «لیگ قهرمانان دو» در گروه C سوم شد و از صعود بازماند. تراکتور تبریز تنها نماینده ایران بود که توانست در «لیگ قهرمانان دو» به مرحله یک‌چهارم نهایی صعود کند و آنجا توسط تیم التعاون حذف شد.

فصل ۲۰۲۵-۲۶ (نخبگان و ACL2، در حال برگزاری)

در فصل جاری که تا فوریه ۲۰۲۶ ادامه خواهد داشت، تراکتور تبریز با ۱۷ امتیاز و تفاضل گل مثبت ۸ (۵ برد، ۲ تساوی، ۱ باخت)، یکی از مدعیان اصلی در «لیگ قهرمانان نخبگان» است و به مرحله یک‌هشتم نهایی راه یافته است. سپاهان پس از شکست در پلی‌آف مقابل الدحیل قطر با نتیجه ۲-۳، راهی «لیگ قهرمانان دو» شد، اما در مرحله یک هشتم نهایی لیگ قهرمانان آسیا ۲ از الاهلی قطر شکست خورد و حذف شد و استقلال نیز در لیگ قهرمانان دو در همین مرحله از الحسین شکست خورد و حذف شد.